

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, ד' בשבט התשפ"א
17 בינואר 2021
020/2021

חשבונות לאומיים: אומדן שלישי לרבעון השלישי של שנת 2020 - התוצר המקומי הגולמי עלה ב-39.7% בחישוב שנתי

National Accounts: Third Estimate for Third Quarter of 2020 - GDP increased at Annual Rate of 39.7%

העלייה החדה בתוצר המקומי הגולמי ברבעון השלישי של 2020 באה בעקבות ההתכווצות המשמעותית במשק ברבעון השני של השנה.

השינויים בתוצר המקומי הגולמי בשלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2020 הושפעו ממשבר הקורונה ונקיטת הצעדים של הממשלה לבלימת התפשטות הנגיף.

הרבעון השלישי של שנת 2020 לעומת הרבעון השני של שנת 2020 (שינוי מנוכה עונתיות בחישוב שנתי¹):

- עלייה של 39.7% בתמ"ג.
- עלייה של 46.2% בתמ"ג העסקי במחירי בסיס (ללא מיסים על המוצרים ובתוספת תמיכות).
- עלייה של 42.3% בהוצאה לצריכה פרטית.
- עלייה של 17.2% בהשקעות בנכסים קבועים.
- עלייה של 8.4% בהוצאה לצריכה ציבורית.
- עלייה של 43.7% ביצוא הסחורות ושירותים ללא יהלומים וחברות הזנק.
- ירידה של 1.8% ביבוא הסחורות והשירותים.

¹ שינויים בחישוב שנתי: $1 - \left(\frac{X_t}{X_{t-1}}\right)^4$, כאשר X היא סדרה רבעונית מנוכת עונתיות במחירי 2015, t הוא הרבעון הנאמד. החישוב נועד להציג את השינוי בין תקופות בקנה מידה אחיד, ברמה שנתי, לצורך ביצוע השוואות.

הרבעון השלישי של שנת 2020 לעומת הרבעון השלישי של שנת 2019 (שינוי מנוכה עונתיות):

- ירידה של 1.1% בתמ"ג .
 - ירידה של 1.6% בתמ"ג העסקי במחירי בסיס.
 - ירידה של 9.6% בצריכה הפרטית.
 - ירידה של 8.4% בהשקעה בנכסים קבועים.
 - עלייה של 1.7% בהוצאה לצריכה ציבורית.
 - עלייה של 4.9% ביצוא הסחורות השירותים ללא יהלומים וחברות הזנק.
 - ירידה של 15.3% ביבוא הסחורות והשירותים .
- סיכום שלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2020 לעומת סיכום שלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2019 (שינוי מנוכה עונתיות):
- ירידה של 2.9% בתמ"ג.

אומדן זה מבוסס על מקורות נתונים שאינם סופיים ושלמים, האומדן עשוי להתעדכן עם עדכון הנתונים של החודשים האחרונים.

האומדן הבא שיכלול את סיכום שנת 2020 יתפרסם ב-16.2.2021

[מידע כללי על מדיניות העדכונים](#)

הנתונים מנוכי העונתיות הינם בעלי מהימנות מוגבלת. הניכוי מתבסס על גורמי העונתיות החזויים שחשובו על סמך הנתונים הידועים עד סוף הרבעון הרביעי של שנת 2019, אך לא ברור אם ההשפעה העונתית בשנת 2020 מתנהגת בצורה דומה. נכון לעכשיו, אין מספיק נתונים שמתייחסים לתקופת המשבר המאפשרים לחשב השפעות עונתיות נכונות יותר. חשוב לציין שאופן חישוב הנתונים מנוכי העונתיות על ידי ה"למ"ס הינו אחת השיטות שהומלצו ע"י ה OECD והיורסטאט.

המקורות העומדים לרשות המשק (התוצר המקומי הגולמי והיבוא)

התוצר המקומי הגולמי, במחירים קבועים ולאחר ניכוי השפעת העונתיות, עלה ברבעון השלישי של שנת 2020 ב-39.7% בחישוב שנתי לעומת הרבעון הקודם (8.7% בחישוב רבעוני). באומדן דצמבר הוצגה עלייה של 38.9% כאשר עיקר השינוי נובע מעדכון נתוני הרבעון השני והעדכון המשמעותי היה של הצריכה הציבורית. התוצר המקומי הגולמי לנפש עלה ב-37.4% בחישוב שנתי (8.3% בחישוב רבעוני) כך שרמת התוצר המקומי הגולמי לנפש דומה לזו של הרבעון השלישי של 2017.

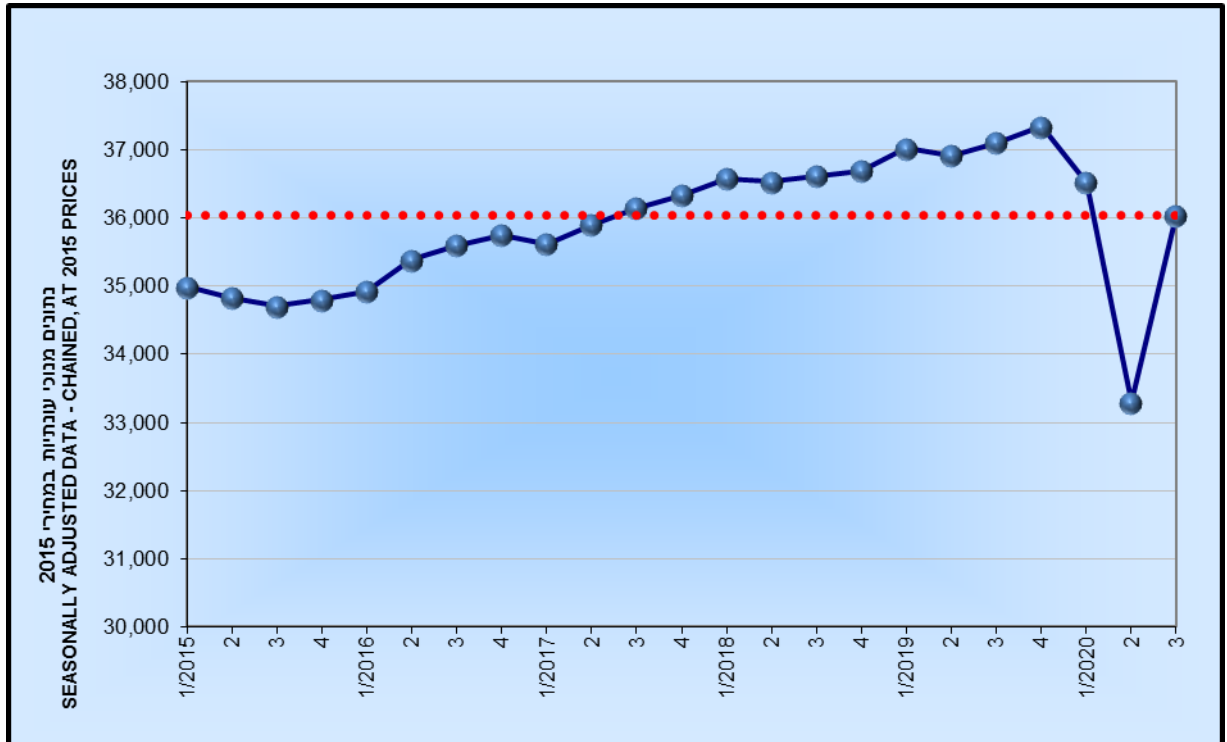
להלן השינויים בתוצר המקומי הגולמי במחירים קבועים (באחוזים) לאחר ניכוי השפעת העונתיות בהשוואה לתקופות קודמות:

2020			2019		שנה
3	2	1	4	3	רבעון
8.7	-8.5	-1.7	1.1	1.0	כל רבעון לעומת קודמו בחישוב רבעוני
39.7	-29.9	-6.8	4.6	4.1	כל רבעון לעומת קודמו בחישוב שנתי
-1.1	-8.1	0.6	3.7	3.3	כל רבעון לעומת הרבעון המקביל אשתקד

בסיכום שלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2020 ירד התוצר המקומי הגולמי ב 2.9% לעומת התקופה המקבילה של שנת 2019.

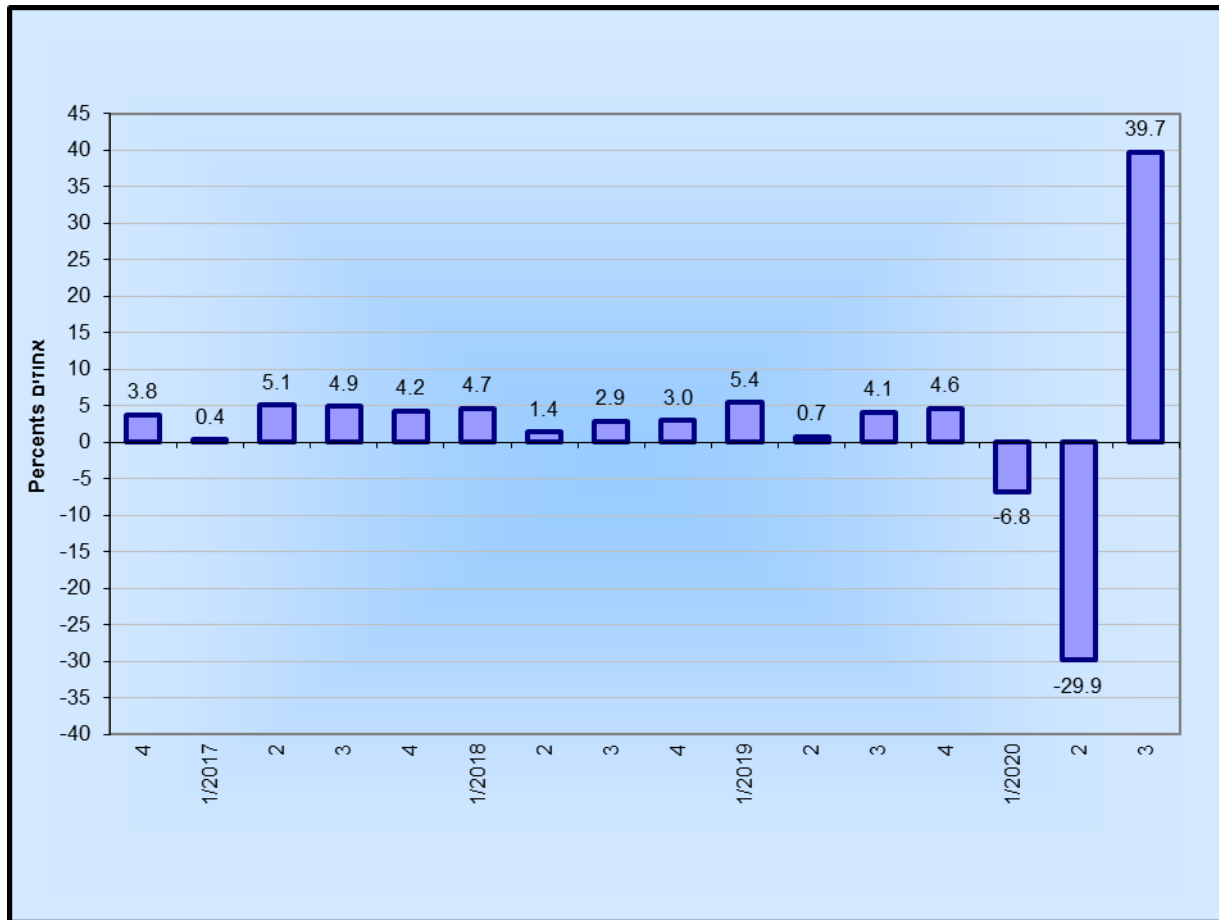
כך עולה מסיכום האומדנים של החשבונות הלאומיים לרבעון השלישי של שנת 2020 .

תרשים 1. תוצר מקומי גולמי לנפש - נתונים מנוכי עונתיות

תרשים 2. תוצר מקומי גולמי - מנכ"י עונתיות

שינוי כמותי לעומת רבעון קודם בחישוב שנתי

להלן פירוט נוסף של האומדנים, לאחר ניכוי השפעת העונתיות בחישוב שנתי:

התוצר העסקי במחירי בסיס (שווה לתוצר המקומי, במחירי שוק, פחות מיסים ששולמו על מוצרים בתוספת תמיכות על המוצרים שהתקבלו ע"י היצרנים) עלה ברבעון השלישי של שנת 2020 בשיעור של 46.2% בחישוב שנתי (10.0% בחישוב רבעוני), לאחר ירידה של 36.0% ברבעון השני של השנה.

השינויים באחוזים בתוצר העסקי ורכיביו במחירי בסיס ברבעון השלישי של שנת 2020:

סה"כ המגזר העסקי ומזה ענפים נבחרים:

שירותים, פיננסים, שירותים עסקיים אחרים	שירותי תחבורה, אחסנה, דואר ובלדרות	מידע ותקשורת	מסחר, שירותי אוכל והארוחה	בינוי	תעשייה, כריה וחציבה	סה"כ מגזר עסקי	-
9.8	3.1	4.0	14.2	5.8	11.8	10.0	כל רבעון לעומת קודמו בחישוב רבעוני
45.2	13.2	16.9	70.0	25.4	56.1	46.2	כל רבעון לעומת קודמו בחישוב שנתי
-2.2	-18.8	11.9	-2.6	-8.1	9.0	-1.6	כל רבעון לעומת הרבעון המקביל אשתקד

יבוא הסחורות והשירותים ירד ברבעון השלישי של השנה ב-1.8% בחישוב שנתי בהמשך לירידה של 40.5% ברבעון הקודם (12.2% בחישוב רבעוני).

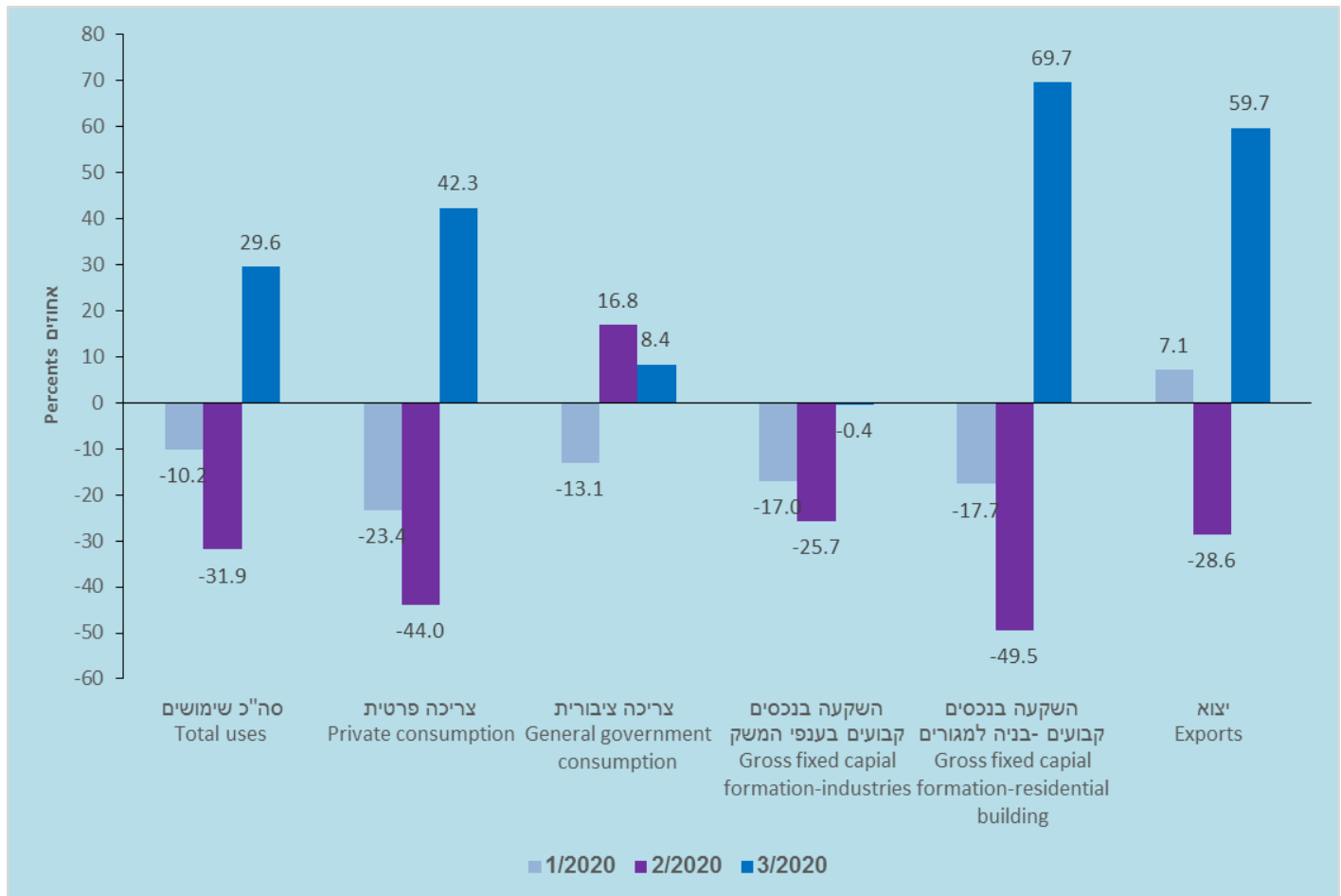
יבוא השירותים ירד ב-12.0% בחישוב שנתי. הירידה ביבוא השירותים משקפת ירידה של 19.3% בחישוב שנתי ביבוא השירותים למעט תיירות, כאשר יבוא שירותי התיירות עלה יחסית לרבעון השני אך עדין רמת התיירות היוצאת מישראל נמוכה מאוד.

יבוא הסחורות האזרחיות עלה ב-27.0% בחישוב שנתי (6.2% בחישוב רבעוני) כאשר היבוא הביטחוני ירד לאחר עלייה משמעותית ברבעון השני של השנה.

יבוא היהלומים עלה ברבעון השלישי לאחר ירידה ברבעון הקודם, כך שיבוא הסחורות והשירותים למעט יבוא ביטחוני, אוניות, מטוסים ויהלומים ירד ברבעון השלישי של 2020 ב-11.6% בחישוב שנתי.

סך המקורות שעמדו לרשות המשק מתוצר מקומי ומיבוא עלה ב-29.6% בחישוב שנתי (6.7% בחישוב רבעוני), לאחר לירידה של 31.9% ברבעון הקודם (9.2% בחישוב רבעוני).

תרשים 3. השימושים במקורות (ההוצאות לצריכה, להשקעה וליצוא) שינוי כמותי בחישוב שנתי, מנוכה עונתיות

ההוצאה לצריכה פרטית

ההוצאה לצריכה פרטית, שנפגעה בצורה משמעותית ביותר ממשבר הקורונה במחצית הראשונה של השנה, עלתה ב-42.3% ברבעון השלישי של שנת 2020 בחישוב שנתי (9.2% בחישוב רבעוני), לאחר ירידה של 44.0% בחישוב שנתי (13.5% בחישוב רבעוני) ברבעון השני. בשלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2020 ירדה הצריכה הפרטית ב-10.0% לעומת שלושת הרבעונים הראשונים אשתקד. הצריכה הפרטית לנפש עלתה ב-40.0% בחישוב שנתי (8.8% בחישוב רבעוני).

העלייה בהוצאה לצריכה הפרטית לנפש ברבעון השלישי של 2020 משקפת עלייה של 35.4% בחישוב שנתי (7.9% בחישוב רבעוני) בצריכה פרטית שוטפת לנפש (ההוצאות למזון, משקאות וטבק, לשירותים אישיים, לדיור, לדלק וחשמל לאחזקת בית, ולמוצרי תעשייה לצריכה שוטפת):

ההוצאה לצריכת השירותים השונים לנפש שנפגעה משמעותית מהסגר והגבלות הריחוק החברתי שנכפו ברבעון השני עלתה בצורה חדה ברבעון השלישי עם ההקלות בהגבלות. צריכת השירותים עלתה ב-100.3% בחישוב שנתי (19.0% בחישוב רבעוני), אך רמת הצריכה של השירותים במונחים ראליים עדיין נמוכה מאוד ודומה לרמה של שנת 2004. הגורמים המשפיעים במיוחד על ההתאוששות בצריכת השירותים היו העליות בשירותי האירוח ובשירותי אחזקת משק הבית.

ההוצאה לצריכת מזון, משקאות וטבק לנפש עלתה ב 18.2% ברבעון השלישי של שנת 2020 בחישוב שנתי.

ההוצאה למוצרים בני-קיימה למחצה לנפש (ההוצאה על הלבשה והנעלה, טקסטיל לבית, כלי עבודה ובית קטנים חשמליים, מוצרי בידור ופנאי וחפצים אישיים) עלתה ברבעון השלישי של 2020 ב-123.8% בחישוב שנתי (22.3% בחישוב רבעוני) וחזרה לרמת הצריכה של הרבע הראשון של השנה.

ההוצאה למוצרים בני-קיימה לנפש עלתה ב-257.0% בחישוב שנתי (37.5% בחישוב רבעוני). ההוצאות לכלי רכב לשימוש פרטי עלו בצורה חדה לאחר ירידות ברבעונים הראשונים של השנה אך עדיין רמת הצריכה המצטברת של כלי הרכב בשלושת הרבעונים הראשונים של השנה נמוכה ב- 24.5% יחסית לרמה של שלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2019.

ההוצאה לצריכה ציבורית

ההוצאה לצריכה ציבורית עלתה ב-8.4% בחישוב שנתי ברבעון השלישי של שנת 2020. ההוצאה לצריכה ציבורית ללא יבוא בטחוני עלתה ב- 20.4%.

ההוצאה לצריכה האזרחית עלתה ב-28.9% בחישוב שנתי (6.6% בחישוב רבעוני), התמורה לשכירים (שמשקפת את שעות העבודה בפועל) שכלולה בהוצאה לצריכה האזרחית עלתה ב-76.0% בחישוב שנתי (15.2% בחישוב רבעוני) לאחר ירידה של 35.8% בחישוב שנתי (10.5% בחישוב רבעוני) בעקבות החופשה החריגה שאליה הוצאו העובדים במהלך חודש אפריל.

ההוצאה לצריכה ביטחונית ירדה ב-49.4% בחישוב שנתי (15.6% בחישוב רבעוני) ברבעון השלישי לאחר עלייה חדה ברבעון השני של שנת 2020.

ההשקעה בנכסים קבועים

ההשקעה בנכסים קבועים (ההשקעה בבתי מגורים והשקעות ענפי המשק בבנייה, בציוד וכלי תחבורה) עלתה ברבעון השלישי של 2020 ב-17.2% בחישוב שנתי לאחר ירידה של 34.1% ברבעון הקודם.

ההשקעות בבניה למגורים עלו ב 69.7% בחישוב שנתי (14.1% בחישוב רבעוני) לאחר ירידה של 49.5% בחישוב שנתי (15.7% בחישוב רבעוני). **ההשקעות בבניה לא למגורים** ירדו ב- 10.3% כך שסך ההשקעה בבניה עלתה ב-26.2% בחישוב שנתי (6.0% בחישוב רבעוני).

ההשקעות **ברכישת כלי תחבורה יבשתיים** עלו בצורה משמעותית לאחר ירידות בשני הרבעונים הראשונים של השנה.

ההשקעות **במכונות וציוד אחר** (לא כולל ציוד ICT - ציוד ענפי טכנולוגיות המידע והתקשורת) ירדו ב-33.5% בחישוב שנתי (9.7% בחישוב רבעוני) כאשר ההשקעות בענפי ה-ICT שמרו על יציבות (ירידה של 0.5% בחישוב שנתי).

ההשקעה **במוצרי קניין רוחני** עלתה ב-8.6% בחישוב שנתי.

יצוא הסחורות והשירותים

יצוא הסחורות והשירותים (למעט יהלומים וחברות הזנק) עלה ברבעון השלישי של 2020 ב-43.7% בחישוב שנתי (9.5% בחישוב רבעוני), לאחר ירידה של 29.4% בחישוב שנתי ברבעון הקודם (8.3% בחישוב רבעוני). יצוא השירותים עלה ב- 17.3% בחישוב שנתי כאשר יצוא השירותים האחרים שאינו כולל תיירות וחברות הזנק עלה ב-16.9%.

עלייה משמעותית נרשמה גם ביצוא הסחורות ברבעון השלישי של 2020, כאשר חלה עלייה של 66.0% בחישוב שנתי (13.5% בחישוב רבעוני) ביצוא התעשייה למעט יהלומים לאחר ירידה של 35.8% בחישוב שנתי (10.5% בחישוב רבעוני) ברבעון השני.

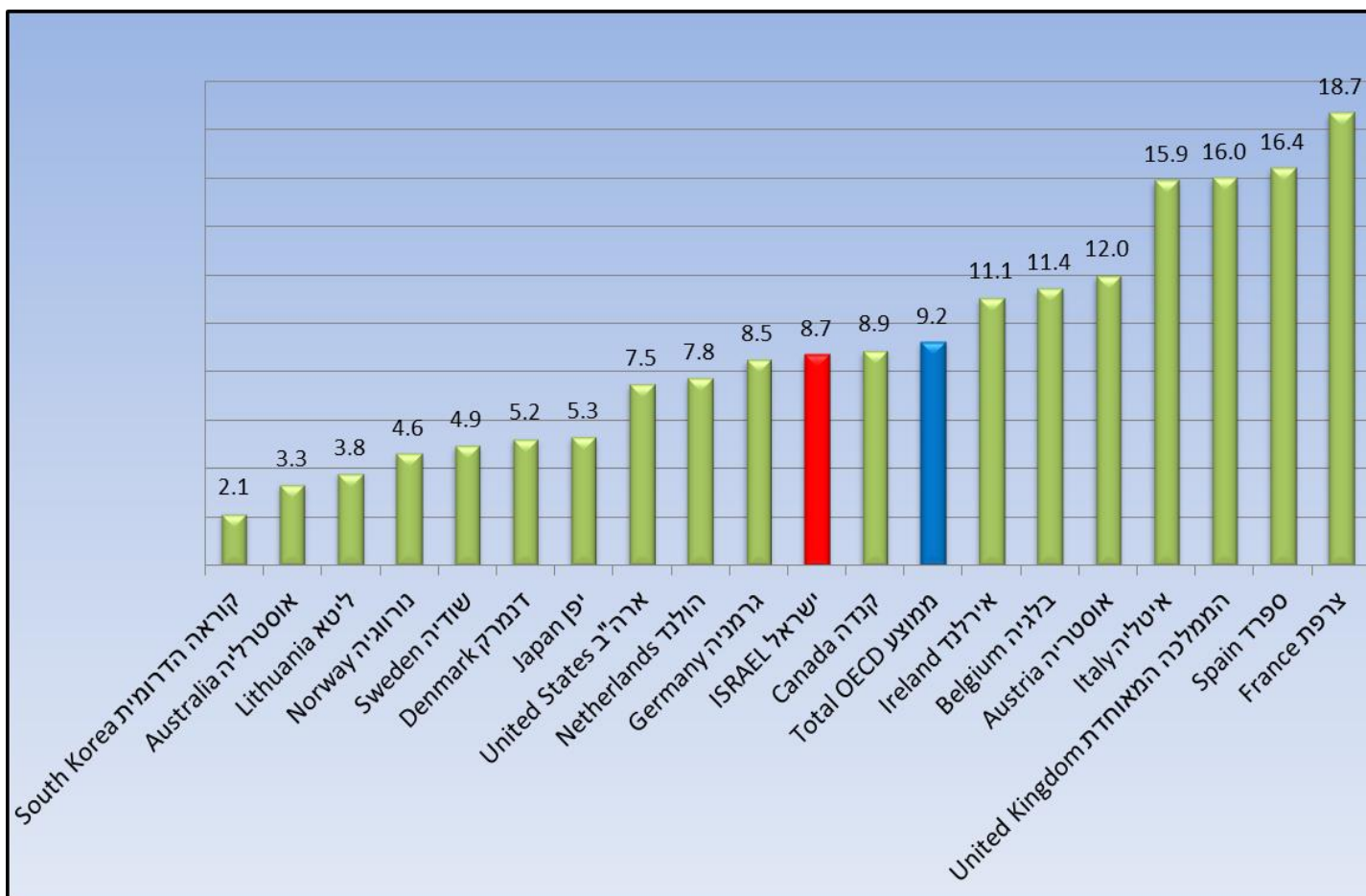
בנוסף, חלה עלייה גם ביצוא היהלומים וירידה ביצוא חברות ההזנק, כך **סך כל יצוא הסחורות והשירותים** עלה ב-59.7% בחישוב שנתי (12.4% בחישוב רבעוני) ברבעון השלישי של שנת 2020.

השוואה בין-לאומית

משבר הקורונה הינו משבר בינלאומי שהשפיע על הכלכלה העולמית. פתיחת המשק והחזרה החלקית לשגרה אפיינו את המדינות השונות ובדומה לישראל תרמו לעליות גבוהות של התמ"ג ברבעון השלישי. להלן נתונים על שיעור השינוי בתמ"ג ברבעון השלישי של שנת 2020 במדינות שונות. לאור הנתונים החריגים השינויים מוצגים רבעון לעומת קודמו בחישוב **רבעוני** בלבד ורבעון לעומת הרבעון המקביל אשתקד:

תרשים 4. תוצר מקומי גולמי רבעון שלישי 2020

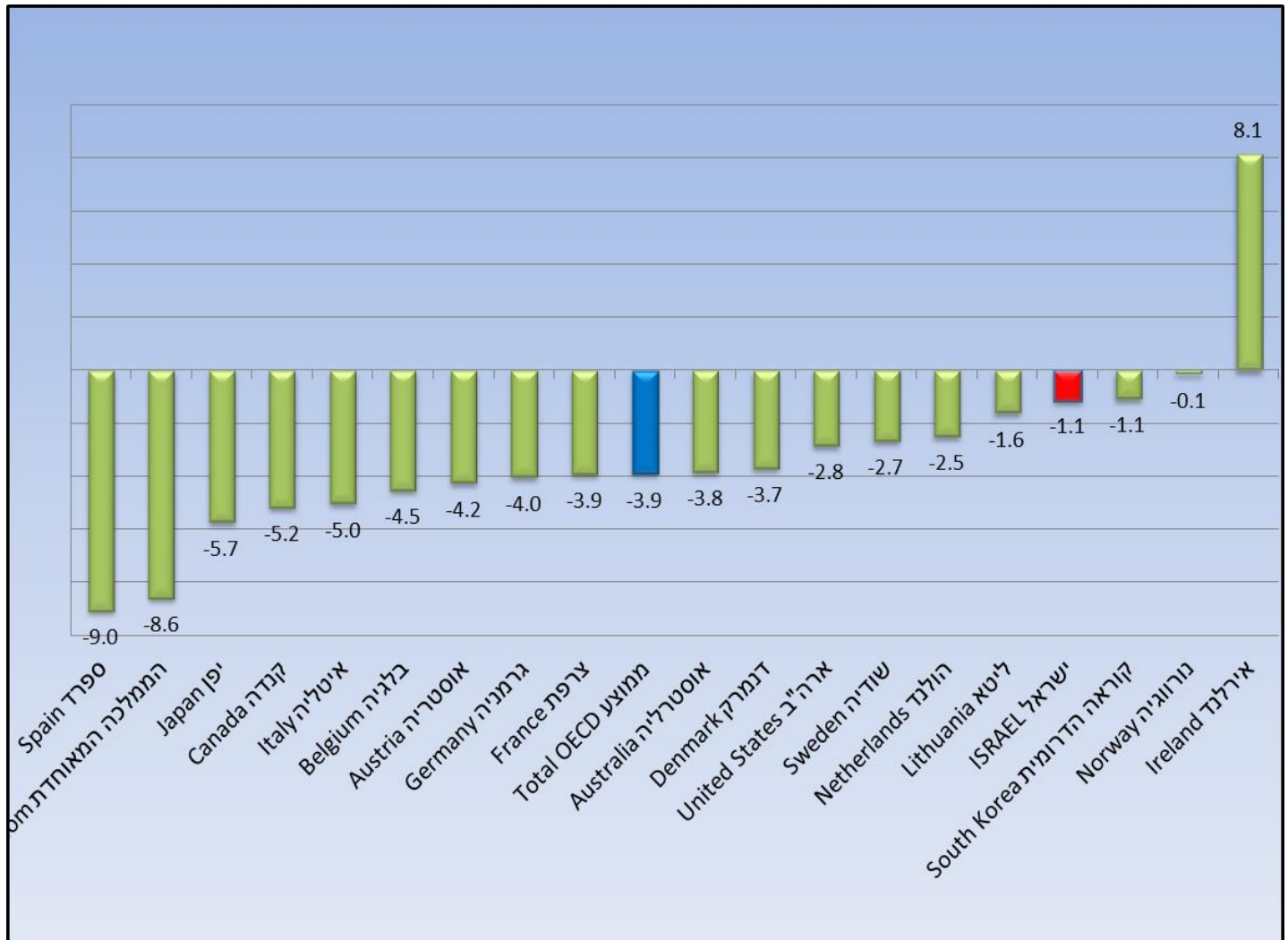
שינוי כמותי לעומת רבעון קודם (בחישוב רבעוני)

מקור: OECD, נכון ל-14.01.2021

תרשים 5. תוצר מקומי גולמי רבעון שלישי 2020

שינוי כמותי לעומת רבעון מקביל אשתקד

מקור: OECD, נכון ל-14.01.2021